

Učinil-li člen obecního zastupitelstva návrh na usnesení, který byl přijat, hlasoval-li pro jeho uveřejnění a podepsal-li podle toho sestavenou vyhlášku, je ho pokládati za původce podle § 1, odst. 3. zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n., ježto přispěl k uveřejnění jím zosnovaného projevu způsobem uvedeným v bodě třetím a čtvrtém třetího odstavce tohoto paragrafu. — Právo a povinnosti členů obecního zastupitelstva hlasovati o podaných návrzích nezakládá pro jeho navrhujeící a hlasující členy imunitu proti trestnímu stíhání pro jakýkoli projev a usnesení sboru. — Beztrestnost projevu podle § 6, odst. 1. zákona o ochraně cti neplatí ještě z té pouhé okolnosti, že k němu došlo na základě hlasování v obecním zastupitelstvu; o výkon povinnosti nebo práva jde toliko tehdy, opírá-li se tento výkon o zvláštní zákonný předpis, nebo lze-li výkon práva nebo povinnosti aspoň dovoditi z právního řádu vůbec.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1936, Zm I 1143/36, čís. 5771 Sb. n. s.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu jakožto kmetického soudu v Kutné Hoře ze dne 1. dubna 1936, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2, 3, 4 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek — včetně usnesení o útratách — jako zmátečný a vrátil věc soudu první stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k útratám řízení zrušovacího.

Z d ů v o d ů: Zmateční stížnosti, opřené o důvody zmátečnosti čís. 4, 5 a 9 — zřejmě 9 a) — § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Podle obsahu trestního oznámení i znění obžaloby jest obžalovaný pro obsah pozastavené, v tisku uveřejněné vyhlášky stíhán jako její původce, který zprávu tu sám ve formě prohlášení resp. vyhlášky sepsal a do tisku dal, její uveřejnění tiskem nařídil a informaci k ní poskytl, po případě i jako spoluvinník, který »návrhem, příkazem, odvrácením překážek, zámyslným opatřením prostředků, rozkazem a radou tento čin nastrojil a jakýmkoliv jiným způsobem jej zařídil«, čímž se prý dopustil přečinu proti bezpečnosti cti podle §§ 1 až 4 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., po případě ve spojení s §§ 5, 7 a 239 tr. z.

Kmetický soud obžalovaného zprostil obžaloby z důvodů, že nejde o nějaký článek, sepsaný a do tisku daný autorem, nýbrž o obecní vyhlášku, usnesenou obecním zastupitelstvem, a zjišťuje, že obžalovaný jejím autorem není, že uveřejnění její v novinách nenavrhl, zprávu tu do tisku nedal ani nevyvinul nejmenší činnosti, aby ona vyhláška do tisku byla dána. Zároveň však zjišťuje soud, že obžalovaný jako člen obecního zastupitelstva v Č. hlasoval i pro to, aby vyhláška byla otištěna také v místních časopisech, čímž prý vykonával jen své právo a povinnost člena obecního zastupitelstva, aniž překročil meze tohoto svého oprávnění.

Právem napadá zmateční stížnost tento výrok jako vadný s hlediska zmatku čís. 5, správně čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Napadený rozsudek zjišťuje, že se ve schůzi obecního zastupitelstva v Č. dne 24. května 1935 rozpředla debata o činnosti soukromého žalobce; že se i obžalovaný ujal slova a přečetl návrh usnesení; že znění tohoto usnesení — projevu — bylo jednohlasně přijato a že právě tak návrh jiného člena obecního zastupitelstva, aby tento projev byl uveřejněn i v místních časopisech, byl jednohlasně — tedy i hlasem obžalovaného — přijat; po schůzi pak že pořídil podle tohoto usnesení městský tajemník koncept vyhlášky, jež dal podepsati i obžalovanému, načež zařídil uveřejnění této vyhlášky i v periodickém tiskopisu »P« ze dne 30. června 1935.

Vyslovil-li první soud na tomto podkladě závěr, že obžalovaný není původcem pozastavené vyhlášky, že ji nedal do tisku, ani nevyvinul té nejmenší činnosti, aby byla do tisku dána, zakládá se tento výrok na zjevně mylném výkladu zákona.

Vždyť původcem urážlivé zprávy může býti podle ustanovení § 1, odst. 3. tiskové novely čís. 124/1924 ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. nejen ten, kdo závadnou zprávu sepsal, nýbrž i ten, kdo její uveřejnění v tisku nařídil nebo dokonce jen pro uveřejnění takové zprávy v tisku poskytl informaci, souhlasící s obsahem uveřejněné zprávy, došlo-li k informaci s vědomím, že zpráva bude uveřejněna tiskem. Právě těmto ustanovením zákona však odpovídá v rozsudku zjištěná činnost obžalovaného, a sluší ho proto pokládati za původce, ježto touto činností vědomě přispěl k uveřejnění jím zosnovaného projevu způsobem uvedeným v bodu 3. a 4. třetího odst. § 1 tiskové novely.

Vývody stížnosti o spoluvinně obžalovaného netřeba se proto zabývat. Opodstatněna je i výtka stížnosti, že se rozsudek vůbec nezabývá otázkou, zda též obsah 1. a 3. odstavce vyhlášky je pro soukromého žalobce urážlivý a neuvádí vůbec důvodu pro závěr soudu, že jen 2. odstavec vyhlášky mohl by zakládati skutkovou podstatu přečinu podle § 2 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n.

V právu je stížnost konečně i potud, uplatňujíc zřejmě hmotně-právní zmatek podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., vytýká-li mylnost právního názoru kmetského soudu, že trestnost skutku obžalovaného je vyloučena podle 1. odst. § 6 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., ježto obžalovaný svým jednáním a hlasováním ve schůzi obecního zastupitelstva vykonával jen právo a plnil povinnost člena obecního zastupitelstva, aniž překročil meze svého oprávnění.

Obecní zastupitelstvo jako celek nemůže se jako vůbec žádná korporace dopustiti trestného činu a nemůže býti jako celek trestně stíháno pro obsah svých projevů a usnesení. Za tento obsah odpovídají v oboru práva trestního vždy jen fyzické osoby, jednotliví členové sboru, kteří pro usnesení to hlasovali. Právo či povinnost členů obecního zastupitelstva, hlasovati o podaných návrzích, nemůže jíti tak daleko, aby navrhuující a hlasující členové

zastupitelského sboru požívali imunity proti trestnímu stíhání pro každý a jakýkoli projev a usnesení tohoto sboru.

Beztrestnosti podle § 6, odst. 1. zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. nelze vyvozovati ani z toho, že projev — uveřejněný pak v tisku — byl odhlasován po předchozí debatě v obecním zastupitelstvu, a že účelem projevu a jeho uveřejnění v tisku bylo, protestovati proti útokům, soukromým žalobcem podniknutým, a působiti tak na občanstvo jaksi uklidňujícím způsobem.

Důvod, proč došlo k uveřejnění protestu v tisku, může s hlediska veřejného zájmu podle § 6, odst. 2 b) a odst. 3. a 4. zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. míti svůj důležitý význam pro posouzení viny obžalovaného; leč beztrestnost pozastaveného tiskového projevu podle § 6, odst. 1. zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. neplyne ještě z té okolnosti, že k němu došlo na základě hlasování v obecním zastupitelstvu. O výkon povinnosti nebo práva jde toliko tehdy, opírá-li se výkon tento o zvláštní zákonný předpis — ať z oboru práva trestního nebo mimotrestního — nebo, není-li takového zvláštního předpisu, lze-li výkon práva nebo povinnosti dovoditi z právního řádu vůbec — viz v tomto směru i úvahy důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona o ochraně cti tisk. 830 a tam na straně 24 uvedené příklady.

Bránili-li se však členové obecního zastupitelstva proti útokům a agitační činnosti soukromého žalobce ve veřejném tisku, nelze v tomto jednání spatřovati výkon práva nebo povinnosti podle § 6, odst. 1. zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., kdyžtž pro takový předpoklad není opory ani v předpisech obecního zřízení, nebo v jiných zákonných předpisech, ani v právním řádu vůbec.

Zemře-li soukromý žalobce po podání zmáteční stížnosti, jest ji vyřídití, prohlásila-li osoba k tomu oprávněná (§ 15, odst. 2. zákona o ochr. cti), že trvá při trestním stíhání (§ 15, odst. 3. téhož zákona). — Musí proto ten, kdo setrval při trestním stíhání, nahraditi podle § 390, odst. 1. tr. ř. veškeré náklady trestního řízení a podle § 393, odst. 3. tr. ř. veškeré útraty obhajování, došlo-li ke zprošťujícímu rozsudku.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1936, Zm I 618/36, čís. 5781 Sb. n. s.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost zemřelého soukromého žalobce K. K., přihlížeje k prohlášení podanému jeho bratrem J. K. podle § 15 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., do rozsudku krajského soudu trestního jakožto soudu kmetského v Praze ze dne 15. dubna 1936, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n.

Bratra zemřelého soukromého žalobce uznal nejvyšší soud povinným hraditi náklady trestního řízení a zejména i obžalova-